

УДК: 811.133.1'373.21+82-94

Олександр РАК

ВДНЗ України “Буковинський державний медичний університет”, Чернівці (Україна)

Oleksandr RAK

Higher State Educational Establishment of Ukraine “Bukovinian State Medical University”, Chernivtsi (Ukraine)

**ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПРИНЦИП
КЛАСИФІКАЦІЇ ФРАНЦУЗЬКИХ
ОЙКОНІМІВ (КЕЛЬТСЬКО –
ДОКЕЛЬТСЬКІ УТВОРЕННЯ)**

**CRONOLOGICAL ORDER OF FRENCH
OIKONYMS CLASSIFICATION
(CELTIC- PRECELTIC LEXICAL
FORMATIONS)**

Ключевые слова: *топоним, ойконим, название населенного пункта, история Франции, кельты, галлы, лигурийцы, римляне.*

Рак А. Хронологический принцип классификации французских ойконимов (кельтские – докельтские образования).

Прежние взгляды ученых на историю возникновения названий поселений в разные хронологические периоды, на время их образования дают нам возможность утверждать, что ойконимы, несмотря даже на незначительные изменения в образовании названий, остаются все же достаточно устойчивыми ономастическими образованиями, даже в случае, когда менялся язык целого народа. Основываясь на хронологический принцип классификации в нашей работе, мы делаем попытку разделить французские ойконимы кельтско-докельтского периода, исходя из различных унаследованных ими лингвистических пластов.

Вступ. Роль топоніміки – не тільки встановити первинну форму, значення, етимологію назв населених пунктів (ойконімів), але й у такий спосіб – відновити історію народу. Адже якщо намагатися “заставити їх [назви – О.Р.] заговорити” – вони зможуть красномовно “розповісти” про історію тих часів, коли були утворені”¹. “Виступаючи цінним джерелом для пізнання історії народу, заселення територій, міграційних процесів ...”², назви населених пунктів є **предметом** наукових досліджень багатьох науковців сьогодення: ономастів, істориків, географів, лінгвістів.

Актуальність теми дослідження. Попередні погляди науковців на історію назв поселень у різні хронологічні періоди, на час їхнього утворення дають нам можливість стверджувати, що ойконіми, незважаючи навіть на незначні зміни в назвотворенні, є все ж досить сталими ономастичними утвореннями, навіть у випадку, коли мінялася мова цілого народу.

Мета дослідження. Аналізуючи романську, зокрема французьку ойконімію, хочемо зауважити, що існують два способи класифікації французьких ойконімів: 1) відповідно до різних упадкованих лінгвістичних пластів; 2) від доіндоєвропейських топонімів – до сучасних, французьких. Іншими словами, одним із варіантів такої класифікації є поділ власних назв відповідно до

історичних періодів їхнього становлення (його називатимемо хронологічним).

Можна зробити також й інший поділ, враховуючи природні умови, навколишнє середовище, місцезнаходження того чи іншого названого об’єкта на окремо взятій місцевості: річки, гори, культивовані або ж некультивовані землі, місце проживання населення, культові місця; терміни пов’язані зі скотарством, тим чи іншим промислом, ремісництвом і т.ін.

Виклад основного матеріалу. Зупинимось детальніше на першому класифікаційному підході.

1. Класифікація за історичними пластами із врахуванням мовних даних.

1.1. Доіндоєвропейські або докельтські ойконіми.

Половина I тисячоліття до н.е. – період, коли Європа входить у Залізний вік, і саме, починаючи з цього доісторичного періоду, можна говорити про походження багатьох народів: іберійців – в Іспанії; етрусків, лігурійців, італіків – в Італії; кельтів, які, вийшовши з Центральної Європи, розповсюдились у V – IV ст. до н. е. по всій Західній Європі. Учені виокремлюють декілька типів докельтських шарів:

первинний – або ж *палео-* чи *неолітичний* – залишки якого знаходимо в мові басків (неіндоєвропейська мова спірного походження,

якою, як вважається, розмовляли баски) [DNE, 173; DEL, 152].

Далі йдуть спадкові шари, як лігурійська мова (старовинна мова, якою розмовляли лігурійці – народ, що був підкорений римлянами у XIV ст до н. е.; у 1797 році Наполеоном Бонапартом була створена Лігурійська Республіка, яка була приєднана до Франції у 1805 році) [DNE, 1092; DEL, 915].

Реліктами лігурійської мови, на думку деяких дослідників, є морфеми (суфікси) *-asque*, *-osque*. Їх ми прослідковуємо в назвах населених пунктів південної частини Франції та північної Італії: Grillasque [DNCF, 651], Manosque [DNCF, 793]. Такими є суфікси: *-inco*, *-inca* та *-elo*, *-elio*. Іберійська мова (мова, якою розмовляв народ, маловідомого походження, який проживав у Західній Європі (Італія, Іспанія, Британські острови) у неолітичний період і був підкорений римлянами у 133 році до н. е.) [DNE, 929; DEL, 777]. Названа мова практично не залишила слідів у топоніміці, але мала вплив на деякі фонетичні зміни – як наприклад: *f > h* (також відносять до доіндоевропейського періоду). Зауважимо, що такі міста як *Nice* [DNCF, 904] і *Antibes* [DNCF, 225], зведені грецькими поселенцями ще в VI ст. до н.е., належать до докельтського пласту (галів ще не було у той час у даному регіоні). Ці атавістичні (= прабатьківські) терміни пов'язані, у першу чергу, з рельєфом чи з гідронімами.

Наведемо для прикладу декілька докельтських коренів із гідронімною семантикою, закладеною в назвах поселень:

– *amba* (= маленька річка): Ambacourt, Ambau, Ambax, Ambazac [DNCF, 215];

– *ar*³ (= проточна вода): Arith [DNCF, 232], Arcachon, Arc-en-Barrois [DNCF, 228], Arcier [DNCF, 229], Aren, Aris [DNCF, 230], Arnй [DNCF, 233], Aroz [DNCF, 234], Arras, Arre, Arreau, Arro, Arronville [DNCF, 235], [], Arry, Ars [DNCF, 236], Arvert [DNCF, 237];

– *atur*, *adur*⁴ (= річка): Adour-Embouchure [DNCF, 204], Aire-Sur-l'Adour [DNCF, 208], Atur [DNCF, 241], Pontonx-sur-l'Adour [DNCF, 984], St-Maurice-Sur-Adour [DNCF, 1147], Vieill-Adour [DNCF, 1316]; – *cond* (= злиття річок): Condal, Condac, Condat [DNCF, 480], Condй [DNCF, 48-1]; – *dur*, *dor*⁵ [Dauzat, 127-131] (= річка, водний шлях): Dorans, Dorat, Dorceau, Dornot, Dortan [DNCF, 536], Drancy [DNCF, 539], Drom [DNCF, 540], Duran, Durance, Duranus, Duras, Durban, Durcet, Durfort, Durnes, Durtal, Durtol, Dury [DNCF, 542];

– *el*, *il* (= річка на рівнині): Elbeuf, Elbeuf-En-Bray, Eleu-Dit-Leauwette, Elincourt, Ellecourt [DNCF, 548], Elne, Elnes, Eloie, Eloise, Elven [DNCF, 549], Ilay, Ole, Oleau, [DNCF, 688], Ilhat,

Ilhet [DNCF, 689], Ilheu, Illats, Ille-sur-Trt, Illiers-L'Evkque, Illy [DNCF, 690], Lille [DNCF, 691], Lillemer [DNCF, 692], Moon-sur-Elle [DNCF, 87-4];

– *rod* (= простір тихої води): La Voulte-Sur-Rhфne [DNCF, 1352], Rhodes, Rhodon [DNCF, 1026], Roanne [DNCF, 1033], Rodelle, Rodern, Rodez, Rodome [DNCF, 1038], Ronno [DNCF, 1042];

Далі, як приклад, представимо декілька докельтських коренів із рельєфною (орографічною) семантикою основ, що проглядається в наступних ойконімах:

– *alis* (= очищена від лісу височина): Alissas, Alis [DNCF, 211], Allos [DNCF, 214], Allas-Bocage, Allasac [DNCF, 212], Aulas [DNCF, 24-6];

– *cal* (= скеля): Calais, Calan, Calanhel, Calavantй, Calis, Callac, Cala-Rossa, Callas [DNCF, 379], Chalet-Polset [DNCF, 409];

– *calma* (= очищена від лісу височина): Calmette, Calmont [DNCF, 380], Chaux [DNCF, 447], Chaumes, Chaumont [DNCF, 445], Montcalm [DNCF, 855];

– *cara* [Dauzat, 81] (= величезна скеля): Caraman, Caramany, Carantilly, Carayac [DNCF, 387];

– *clap* (= скупчення скель): Clapier, Clapiers [DNCF, 466].

Крім того, апелятиви типу: *roche* “скеля, камінь”, що є в основі онімів Roche, Rochebrune, Rochefort [DNCF, 1034]; *motte* (“грудка землі, брила”) – для назв: Grande Motte [DNCF, 645], Motte [DNCF, 879], Motteville, Mottier, Motz [DNCF, 879]) доволі часто зустрічаються в топоніміці та мають, очевидно, також докельтське походження.

1.2. Ойконіми кельтського періоду.

Як припускають ряд дослідників (істориків, ономастів), апелятив *celte* може походити від різних основ:

– мати індоєвропейське походження (< *kelkol*, що в перекладі означає “колонізатор”, або ж від *keleto* “швидкий”. Останнє значення пов'язують із частим швидким переміщенням цієї народності на конях);

– бути грецьким за походженням: *kelttoi* або *galatai* (*фр. galates*), що в перекладі також – “колонізатор”;

Імовірно, що пізніше *galate* перейшло в латинське *galli*, звідки перейшло у французьку мову як *gaulois*. Однак це тільки припущення.

Латинські автори ще приблизно десь із III-II ст. до н.е. використовують термін *galli*, аби відрізнити їх від кельтів, що оселилися в Галлії. І тільки в часи Ренесансу латинська назва *galli* асоціюється зі своїм, по суті, омонімом –*gallus* “півень”, що пізніше став геральдичним елемен-

том Франції замість галісійського “коня”.

Є й інша версія стосовно етимології даної лексеми: англійці називали займану кельтами територію *Wales* і *Conwall*. У словах германського походження *w* переходить в *gu* або *g* у французькій мові (фр. *guerre* “війна” < *werra* = англ. *war* [EUD, 602]; фр. *garder* “зберігати, берегти, охороняти”) < *wardfn* = англ. *ward* [EUD, 604], нім. *warten* [GDRW, 571]) та дифтонг *au* – форма множини іменників, що завершуються на *-al* (напр.: *cheval* – *chevaux*).

Тут ми схилиємось до першої версії щодо етимології цього оніма.

Галлія (*Gaule* – французькою, або *Gallia* – латинською) займала територію, що включала сучасну Францію, Бельгію та північ Італії; частину Австрії; Швейцарію та південь сучасної Німеччини; частину Іспанії та Великобританії. Тож галли, або й кельти, безперечно, займали частину території Галлії ще з VIII по IV століття до н.е. Пізніше їхнє населення розселилось по Франції, до Середземного моря і Піренейв [ДНЕ, 311]. А вже у I столітті до н.е. *Gallia* була поділена на три частини: *Belgica*, *Celtica* і *Aquitana*. “*Gallia est omnis divisa in partes tres, quarum unam incolunt Belgae, aliam Aquitani, tertiam ‘qui ipsorum lingua Celtae, nostra Galli appellantur’*” (С. Julii Caesaris *Commentarii De Bello Gallico Et Civili, Tomus I*)⁶, [HF, 11]. Юлієм Цезарем у своїх коментарях щодо війни галлів зазначено також, що населення новостворених держав відрізнялося вже мовою, звичаями, законами. [JCG]. Частина Галлії була завойована римлянами ще наприкінці II ст. до н.е. (Нарбонська римська провінція поза межами Італійської держави, а між 58 і 51 роках до н.е. військами Юлія Цезаря була підкорена *Кельти́ка (Celtica)*, що завершилось поразкою *Версенжесторі́ка* в *Алезії* у 52 році до н.е. [HF, 5-12].

Якщо кельтський пласт, з одного боку, є досить бідним на *nomina appellativa*, то – з іншого боку –, навпаки, його можна вважати дуже багатим на оніми, зокрема гідроніми. У сучасній французькій ономастиці усталася думка про те, що низка термінів-апелятивів, які тривалий час вважались кельтськими за походженням, є беззаперечними утвореннями ще з докельтського періоду, хоча їх все-таки дуже важко розмежувати. Багато кельтських апелятивних утворень використовуються у складних назвах. Ось декілька найбільш промовистих прикладів:

artos (= ведмідь): Artas, Artassenx, Arthaz-Pont-Notre-Dame [DNCF, 236];

aballo (= яблуко): Avallon (Aballone) [DNCF, 253];

bar (= фортифікована вершина): Bar [DNCF, 267], Barras, Barraux, Barre [DNCF, 271], Barry

[DNCF, 272];

bona (= село): Bona, Bonas, Bonlieu [DNCF, 327], Bonnat, Bonnay, Bonne, Bonnes [DNCF, 328];

briga (= височина, потім укріплений феодальний замок-фортеця): Brignac, Brignй, Brignemont, Brignon, Brigue [DNCF, 361], Chabrignac [DNCF, 406], Vendeuvre (Vandobriga) [DNCF, 1300], Vandoeuvres [DNCF, 1301];

briva (= міст): Breuvannes, Bruville [DNCF, 358], Brive, Brives, Brives-sur-Charente, Brivezac [DNCF, 362], Casalabriva [DNCF, 390], Chabris [DNCF, 406];

bronnio (= округлений пагорб): Bron, Broons [DNCF, 363], Montbron, Montbronn [DNCF, 854];

cam (= височина округлої форми): Came, Camelas [DNCF, 381], Camou-Cihigue, Camus [DNCF, 382];

ceton, ceto: (= ліс): що мав певні зміни на *ce(t)* або *ci(t)*, латинізовані на *cetum* або *citum*, що знаходимо у більшості назв населених пунктів, що закінчуються на *-zay, -cй, -cey, -cey, -ciac, -cieu, -cy, -gey, -quay, -quй, -sais, -say, -sey, -xay, -zy*: Marzay, Marcй, Marcey-Les-Chives [DNCF, 795], Marciac, Marcieu, Marcieux [DNCF, 796], Marcy [DNCF, 798], Margoult-Meymes [DNCF, 800], Marquay [DNCF, 804], Marzy [DNCF, 808], Mercey [DNCF, 824], Mercy, Mergey [DNCF, 825-], Meurcй [DNCF, 833], і як назви маленьких селищ у французькому департаменті *Gers* знову знаходимо: *Margouet* в Ramouzens [DNCF, 1014] і *Margoy* в Panassac [DNCF, 936]; в Haute-Garonne – *Margoy* в Aspet [DNCF, 239]; в Basses-Puyнйес – *Marcoueyt* в Puyoo [DNCF, 1006], в Puy-de-Dфме, знаходимо також *Marcouй* в Saint-Nйrent [DNCF, 1112] і *Marcoueix* в Pantaumur [DNCF, 979], в Pas-de-Calais – *Marquoy* в Robecq [DNCF, 1033], в Gironde, *Coimures* [DNCF, 473] – в центрі лісистій місцевості між Langon [DNCF, 728] і Bazas [DNCF, 279], і неподалік від Lados [DNCF, 717], мабуть множина від Ceta-Mara – “великий ліс”;

condate (= місце злиття річок): Condat [DNCF, 480], Condй, Condeau, Condйcourt [DNCF, 481]

dunon, латинізований в *dunum* (= пагорб, пізніше – фортеця): Lyon (Lugdunum) [DNCF, 777], Verdun (Viridunum) [DNCF, 1304], Autun (Augustodunum) [DNCF, 251];

ialo (= відкрита місцевість; розорювана цілина; пізніше – село), використаний як суфікс, цей термін знаходиться в основі більшості назв населених пунктів що закінчуються на *-euil* на півночі: Argenteuil [DNCF, 231], Auteuil, Autheuil [DNCF, 250], Mareuil [DNCF, 799], Nanteuil [DNCF, 893], Reuil [DNCF, 1025], Septeuil [DNCF, 1209], Verneuи [DNCF, 1307] і *-ouls* або

-ols: Javols [DNCF, 698], Lanuїjols [DNCF, 730], Marvejols [DNCF, 808], Pїrrols [DNCF, 947], Cas-suejols [DNCF, 391], Trїjols [DNCF, 1266];

magos або **magus** (= поле, пізніше – ринок): селище **Argentan** (старовинна назва якого була Argentomago) [DNCF, 231], Argenton (Argentomagus) [DNCF, 231], Brion (Noviomagus) [DNCF, 362], Caen (Catumagos) [DNCF, 377], Chassenon (Cassinomagos) [DNCF, 435], Ebreuil (Eburomagos) [DNCF, 543], Mehun-sur-Yїvre (Magdunum) [DNCF, 819], Mouzon (Mosomagos) [DNCF, 887], Rouen (Rotomagos) [DNCF, 1047], Ruoms (Rigomagos) [DNCF, 1055], Salles (Salomagos) [DNCF, 1185], Senlis (Augustomagus) [DNCF, 1208], Vieu (Venetomagos) [DNCF, 1317];

mantalon (= дорога): Mantallot [DNCF, 793];

morginno (= укріплена річка або водний шлях): La Morge – сучасний французько-швейцарський кордон на схід від озера Лїман і багато інших на території Франції, як: Le Cheix-sur-Morge [DNCF, 450], Martre-sur-Morge [DNCF, 808], Morganx, Morgny [DNCF, 876], Moroges [DNCF, 877], Varennes-sur-Morge [DNCF, 1291];

nanto (= долина): Mornant [DNCF, 1208], Les Nans, Nanau, Nance, Nances, Nanzois, Nancy, Nandy, Nangeville, Nangis, Nangy, Nans, Nans-sous Sainte-Anne, Nant, Nanteau, Nanterre, Nantes, Nanteuil, Nantey, Nantheuil [DNCF, 893], Nanthiat, Nantiat, Nantilly, Nantilly, Nant-le-Grand, Nant-le-Petit, Nantois, Nanton, Nantouard, Nantoux, Nantua [DNCF, 894], Nointot [DNCF, 908];

nemeton, латинізований на **nemetum** (= храм, священне місце): Arvernes – одне з найбільших галісійських міст, пізніше Augustonemetum під час правління римського імператора Августа (Caius Julius Caesar Octavianus Augustus) [DHE, 135], від **Auguste** та **nemeton** “священне дерево” (нині місто Clermont-Ferrand) [DNCF, 468];

randa (= кордон): Arandon [DNCF, 227], Arradon [DNCF, 234], Arzenc-de-Randon [DNCF, 23-8], Chamarande, Chamarandes [DNCF, 411], Chateaufeuf-de-Randon [DNCF, 438], Randan [DNCF, 1014], Randens, Randonnai [DNCF, 1015], Saint-Chamarande [DNCF, 1076] та інші;

ritum (= веселий): Vїdarrides (Petuorritum) [DNCF, 289], Chambord (Camborritum) [DNCF, 412], Niort (Novioritum) [DNCF, 905];

Кельтські топоніми можуть також бути пов'язаними з назвами божеств, як наприклад, **Lug** (кельтське божество, Бог техніки та мистецтва): Lyon [DNCF, 777], Laon [DNCF, 730], або ж **Nemtausos** (дух або ж Бог священного дерева): Nomes [DNCF, 905], Nemours [DNCF, 896]. Інші ж апелятиви, більш пізнього періоду, лягли в основу назв таких великих міст, як: Amiens

[DNCF, 217], Bourges [DNCF, 342], Metz [DNCF, 832], Nantes [DNCF, 893], Paris [DNCF, 938], Rodez [DNCF, 1038], Troyes [DNCF, 1273] та інших.

Якщо говорити про кельтсько-слов'янські мовні зв'язки, то одним із перших дослідників слов'янських прадавніх апелятивів кельтського походження був академік О. Шахматов. Останнім часом низкою вчених (К. Тищенко^{7,8}, В. Седов⁹, О. Стрижак¹⁰ та інші) були проаналізовані свідчення тривалого співжиття наддніпрянських і надністерських слов'ян із кельтами¹¹, що відобразилося в сучасному українському словнику й у назвах ряду населених пунктів України. Давні кельто-венетські племена індоевропейців у середині I тис. до н.е. були розселені на величезних просторах Європи – від Галлії до Галісії (Іспанія), до української Галичини й турецької Галатії¹². Кельтську присутність над Дніпром підтверджують зроблені ще в XIX ст. знахідки голівки кельтської богині у с. Пекарі під Каневом і цілого кладу кельтських монет під Чорнобилем¹³. За даними тривалих досліджень професора К.М.Тищенка, назва кожного 25-го населеного пункту України може бути інтерпретована на основі однієї з 60 кельтських топооснов, наведених ученим у своїй книзі “Мовні контакти: свідки формування Українців”¹⁴. Цілком можливо, що назви Галич, Галичина, Галіція пов'язані з ім'ям галатів (гіпотеза, яку ми підтримуємо у своїй роботі), але здебільшого тема кельто-слов'янських мовних та етнічних контактів залишається й досі дискусійною. Що цікаво: за характером кельтського складника топоніміка України становить єдине ціле з топонімічним простором Польщі, Східної Німеччини та прилеглих областей Білорусі й Росії¹⁵. Тож багатовікова присутність кельтів на теренах України мала, без жодного сумніву, вплив на матеріальну й духовну культуру наших предків і на формування їхньої ментальності¹⁶.

Дуже мало відомостей станом на сьогодні маємо стосовно кельтської мови і ще менше – щодо її граматики та мовних норм, а це, на жаль, унеможливорює повноправно оцінити її реальний вплив на романські та германські мови. Багато лексем, як наприклад фр. **roi** “король” отримали латинську етимологію – лат. **rex** –, у той самий час як **rix** існує у кельтській мові (що цікаво, галли послуговувалися грецьким алфавітом). Є свідчення про те, що ще наприкінці IV століття до н.е. зустрічається в давньогрецьких джерелах термін **Galates**, яким називали кельтів на чолі з **Brenn** “шеф”, що стикаються з греками, починаючи з 310 року до н.е. (наприклад, напади кельтів під проводом **Molistomos**, що перейшли через Балкани й захопили Азію поблизу Віза-

нтії.

Висновки. Таким чином, кельтська індоєвропейська мова, будучи схожою на старогерманську й скандинавські мови, несе в собі сліди багатьох інших мов давніх народів: греків, македонців, римлян, марсельців, бельгійців, іберійців, лігурійців та інших. Галли, до речі, на той час спілкувалися кельтською мовою, писемна форма якої не була законодавчо уніфікована та кодифікована. На сьогоднішній день не знайдено текстів, авторство яких можна було би приписати галлам. І тільки римські та грецькі джерела дають нам інформацію про розмовну форму кельтської мови. Кельтська література – вербальна, що передавалась із покоління в покоління друїдами та бардами¹⁷. Основні літературні джерела щодо стародавніх кельтів знаходимо в текстах їхніх грецьких та римських сучасників: у Діодора, Страбона, Помпоніуса Мела і особливо – у творах Юлія Цезаря¹⁸.

Нащадки кельтів: бретонці, валлійці, ірландці, шотландці, разом зі своїми мовами та звичаями, й досі збереглися в Західній Європі.

REFERENCES:

1. Dauzat A. La toponymie française. – Paris, 1971. – P. 25.
2. Buchko D. Pohodzhennya nazv naselenih punktiv Pokuttya. – L'viv 1993. – S. 3.
3. Dauzat A. La toponymie française. – Paris, 1971. – P. 131-135.
4. Там само. – P. 127-131.
5. Там само. – P. 127-131.
6. Goery J-Cl. Guerre des Gaules (intr. et notes du texte de Jules César, trad. Anne-Marie Ozanam) // Belles Lettres, coll. "Classique en poche". – № 21. – Livres-II. – Paris, 2000.
7. Tishchenko K. Analogi kel'ts'kih miscevih nazv Ukraïni v toponimii Rosii // Kiïvs'kij geografichnij shchorichnik. – 2003. – № 3. – S. 166-185.
8. Tishchenko K. Kel'ts'ki etimologii. 1. Etnos (1-3) // Movoznavstvo. – 2003. – № 4. – S. 3-16; 2003. – № 5. – S. 35-43; 2003. – № 6. – S. 42-54.
9. Sedov V. Slavyane i kel'ty (po dannym arheologii), u kn.: Istorija, kul'tura, etnografiya i fol'klor slavyanskih narodov. Moskva. 1983. – S. 97-107.
10. Strizhak O. Kel'ti j Ukraïna, "Ukraïna. Nauka j kul'tura". Kiïv, 1989. – Vip. 23. – S. 266-267.
11. Tishchenko K. Movni kontakti: svidki formuvannya Ukraïnciv. Kiïv. 2006. – S. 13.
12. Там само. – С. 153.
13. Machinskij A. Kel'ty na zemlyah k vostoku ot Karpat, u kn.: Kel'ty i kel'tskie yazyki. Moskva. 1974. – S. 38-39.
14. Tishchenko K. Movni kontakti: svidki formuvannya Ukraïnciv. Kiïv, 2006. – S. 168.
15. Там само. – С. 161.

16. Там само. – С. 163.

17. Brunaux Jean-Louis. Les Gaulois // Belles Lettres, coll. "Art et culture". – Paris. 2005.

18. César J. Guerre des Gaules (trad., intr. et notes Léopold-Albert Constans) [w:] Belles Lettres, coll. "Collection des universités de France", serie latine. Paris, 1924.

Скорочення (Abbreviations)

DEL — Dictionnaire encyclopédique Larousse. – Montréal (Québec), 1998. – 1690 p.

DHE — Dictionnaire Hachette encyclopédique. – Paris, 1998. – 2066 p.

DNCF — Dictionnaire national des communes de France. – Paris: Albin Michel, 2001. – 1475 p.

EUD — Podvezko M. L., Balla M. I. English-Ukrainian Dictionary. – K., 1974. – 663.

GDRW — Das Grosse Deutsch-Russische Wörterbuch. – Zweiter band L-Z. – Moskau, 2001. – 680 s.

Rak O. Principe de classement chronologique des oiconymes français (formations celtique-préceltique).

Preceding views of scholars on the history of the names of settlements in different chronological periods and at the time of their formation give us grounds to claim that placenames are quite permanent onomastic formations, notwithstanding the fact that the language of the whole nation tended to undergo considerable changes. Our research sets chronological classification as a principle and, thus, we try to divide French placenames of Celtic-Preceltic periods according to various strata of linguistic legacy.

We would like to refer to the fact that in terms of our research we have found a number of scientific statements on Celtic-Slavic linguistic ties. It is quite possible that the placenames Galych, Galychyna, Galicia are associated with the name of the Galatians (hypothesis, which is adhered to in our research). It should be taken into account that Celtic-Slavic linguistic and ethnic contacts are still considered to be controversial. Although the ancient Celtic-Wends of Indo-Europeans in the middle of I millennium BC were settled over vast areas of Europe, namely from Gaul to Galicia (Spain) to Ukrainian Galicia and Turkish Galatia.

Very little information have we as of today regarding the Celtic language and even less regarding its grammar and linguistic rules, which in its turn, makes it almost impossible to competently evaluate its real impact on the Roman and Germanic languages. Celtic Indo-European language, being the resemblance of Old Germanic and Scandinavian languages, bears traces of many ancient peoples like the Greeks, Macedonians, Romans, Marseilles, Belgians, Iberians, Ligurians and others. At that time Gauls were operating Celtic language as the basic means of communication, the written variant of which was not legally unified or codified. There has not been discovered any evidence of texts, the authorship of which could be attributed to Gauls. As a matter of fact, only Roman and Greek sources supply us with the information about the spoken variant of the Celtic language.

Key words: *toponym, oikonym, name of a settlement, history of France, Celts, Gauls, Ligurians, Romans.*

Олександр Рак – к. філол. н., доцент, завідувач кафедри іноземних мов ВДНЗ України “Буковинський державний медичний університет”. Коло наукових інтересів: етимологічні студії онімного простору Франції; дослідження системно-структурних, семантичних і функціональних особливостей організації терміносистеми субмов медицини; укладання галузевих багатомовних словників; методика викладання іноземних мов за професійним спрямуванням. Науковець є автором понад 70 наукових і навчально-методичних праць та співавтором 5 підручників, 3 навчальних посібників і 1 словника.

Oleksandr Rak – Candidate of philological sciences, associate professor, Head of the department of foreign languages in Higher State Educational Establishment of Ukraine “Bukovinian State Medical University”. Scientific interests of the author are the following: etymological studies of onym area of France, studying the system-structural, semantic and functional characteristics of terminological sublanguages of medicine; creating special multilingual dictionaries; methods of teaching foreign languages for professional purposes. The scientist is the author of over 70 scientific and educational papers and co-author of 5 textbooks, 3 teaching aids and 1 dictionary.

Received 18-02-2016

Advance Acces Publischer: April 2016

© O. Rak, 2016